

Příloha B

ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY PŘI ZŠ LITOMYŠL, ZÁMECKÁ 496

Ředitel školy: Mgr. Ondřej Vomočil
Zástupce ředitele: Mgr. Jana Slabá
Mgr. Stanislav Švejcar

Počet vychovatelek: pět

Počet oddělení: pět

Věk žáků: 1. – 3. ročník (6 – 9 let), výjimečně 4. – 5. ročník (při nenaplnění kapacity)

Kapacita školní družiny: 130 žáků

Kontakty:

Telefon školy: 461 612 385, 461 612 275

Webové stránky: www.litomysl.cz/1zs

Provoz školní družiny:

Ranní provoz: 6.30 – 7.45 hod.

Ranní cvičení : 7.00 – 7.45 hod.

Odpolední provoz: 11.40 – 16.30 hod.

Během vedlejších prázdnin je zajištěn provoz v případě, že se k pobytu přihlásí alespoň 5 žáků.

Platnost a účinnost dokumentu od: 01. 09. 2022

V naší školní družině,
nejsme nikdo povinně.
Chodíme sem všichni rádi,
jsou tu dobří kamarádi.
Splní, co slíbí,
to se mi líbí.
Nikdy se tu nenudíme,
doma potom hodně víme.
Než rodiče skončí práci,
máme tu čas na legraci.
Ať je léto nebo zima,
v družině je zkrátka prima.

I. Charakteristika školy¹

Základní škola Litomyšl, Zámecká 496 je úplnou základní školou, která aplikuje výuku a výchovu žáků od prvního do devátého ročníku dle ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. - školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, a dle odpovídajících prováděcích předpisů.

Škola sdružuje základní školu (IZO: 047 4857 283) a školní družinu (IZO: 117 800 422).

II. Umístění a velikost školní družiny

Základní škola se nachází na ulici Zámecká přibližně 300 m od Smetanova náměstí (centrum města Litomyšle) u silnice ve směru na Českou Třebovou naproti kostelu Povýšení sv. Kříže.

Školní družina se nachází v hlavní a vedlejší budově školy (oddělené od hlavní budovy dvorem). V téže budově je školní restaurace Scolarest, sociální zařízení, šatny pro žáky, kteří přicházejí na oběd.

V provozu je pět oddělení, která může navštěvovat maximálně 130 žáků. Do školní družiny chodí žáci z prvního stupně, zejména z první až třetí třídy, výjimečně i ze čtvrté a páté třídy.

Každé oddělení má k dispozici prostory vybavené stolkami, židlemi, kobercem, na kterém si žáci hrají a relaxují, a skříňovou sestavu, kde je umístěno veškeré vybavení pro rekreační a odpočinkovou činnost (společenské a výukové hry, pomůcky pro pracovní a výtvarné činnosti).

Žáci, navštěvující školní družinu, mají možnost docházet do zájmových kroužků a po jejich skončení se opět vrátit zpět.

Vedení ŠD je zajištěno kvalifikovanými vychovatelkami.

III. Charakteristika práce školní družiny

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Družina umožňuje žákům přípravu na vyučování (vypracováním domácích úkolů apod.).

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby byl podporován zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj žáka.

Školní družina slouží jako místo odpočinku žáků, které zároveň rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti a dovednosti, schopnost pracovat a hrát si ve skupině, pomáhá jim vytvářet pozitivní vztah ke spolužákům, posiluje jejich komunikativní a sociální kompetence. Učí žáky takovým způsobům odpočinku a relaxace, které odpovídají zdravotně hygienickým zásadám střídání práce a odpočinku. V jednotlivých odděleních je přihlédnuto k věkovému rozdílu žáků a individuálním schopnostem každého z nich.

Činnost školní družiny navazuje na vyučování, ale není jeho pokračováním ani ho nenahrazuje. Hlavní skupinu výchovně vzdělávacích prostředků, jež pomáhají dosáhnout vytčených cílů a požadavků, představují především praktické činnosti: hra, různé druhy odpočinku a relaxace, zájmové činnosti, společensky prospěšné činnosti, projekty, výlety, sportovní akce organizované školní družinou. V rámci školní družiny fungují také zájmové útvary, jejichž nabídka se řídí personálními a organizačními možnostmi školy.

¹ Ačkoliv se v textu hovoří pouze o vychovatelkách, vztahuje se též na případné vychovatele.

K rekreační, sportovní a relaxační činnosti využívá školní družina školní tělocvičnu, počítačovou učebnu, ke škole přiléhající hřiště, nedaleké Klášterní zahrady, zahradu Státního zámku Litomyšl a stadion Černá hora.

Prostředky výchovně vzdělávacího působení jsou současně i konkrétním vyjádřením obsahové náplně, v níž se výchovně vzdělávací cíle realizují.

Školní družina spolupracuje s VOŠ pedagogickou a SPgŠ v Litomyšli. Její studenti pravidelně vykonávají v odděleních ŠD pedagogickou praxi.

Prioritou naší školní družiny je hlavně aktivní odpočinek, spokojenost žáků a jejich zákonných zástupců.

IV. Režim dne ve školní družině

Ranní činnosti

- 6.30 – 7.45 – příchod žáků, spontánní aktivity, individuální zájmová činnost, didaktické hry, drobné řízené hry, ranní jóga (vychovatelky slouží dle rozpisu)
- 7.45 – 8.00 – odchod do šaten a následně do tříd

Odpolední činnosti

- 11.40 - příchod žáků z vyučování, hygiena, odchod na oběd (dle rozvrhu vyučování)
- 12.35 - příchod žáků z vyučování, hygiena, odchod na oběd (dle rozvrhu vyučování)
- do 13.00 - odpočinkové a klidové činnosti, odchody žáků na autobus, zájmové kroužky apod.
- 13.00 – 14.30 - zájmové a rekreační činnosti dle individuálních plánů vychovatelek
- 14.30 – 15.00 - odpočinkové činnosti
- 14.30 – 16.30 - slučování dětí, oddělení se postupně spojují, vychovatelky slouží dle rozpisu
 - příprava na vyučování
 - společensky prospěšné práce
 - odpočinkové činnosti – stolní a konstruktivní hry, společenské hry, drobné úklidové práce
 - zájmové kroužky dle rozpisu

Denní skladba činností:

- po ukončení vyučování - hygiena, oběd (probíhá ve školní restauraci Scolarest)
- odpočinkové činnosti - klidové aktivity spontánních nebo nabízených činností zaměřených na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil
- zájmové činnosti - umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností. Činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně nebo spontánně.
- rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil, zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní nebo turistické prvky
- příprava na vyučování - tato činnost probíhá po 15. hodině. V této době již žáci odchází domů nebo do dalších zájmových útvarů a je relativně menší počet rozptylujících podnětů. Při vypracovávání domácích úkolů pomáháme žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování. Žák si pak úkol zpracovává samostatně. U žáků 1. ročníku není možné zajistit soustavný individuální přístup vychovatelky a potřebný klid k práci, která vyžaduje plnou soustředěnost žáka, a proto se prvňáčkům vypracovávání úkolů v družině nedoporučuje.
Žáci se mohou připravovat na vyučování také jakoukoliv činností, která procvičuje získané poznatky ze školy.

V. Ekonomické podmínky

- zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu ve výši 100 Kč měsíčně (druhé dítě z rodiny hradí polovinu této částky)
- zákonný zástupce může úplatu uhradit hotovostně i bezhotovostně
- vybraná částka je použita na provoz školní družiny, na podporu její vybavenosti, nákup hraček, her apod.

VI. Analýza současného stavu výchovné práce

Školní družina v současné době plní funkci:

- sociální (zajišťuje dozor a dohled nad dojíždějícími žáky – odpočinek, hygiena, stravování, včasný odchod na autobus)
- rekreační – nabídka spontánních i řízených činností v herně, venku a v dalších prostorách

- výchovnou – výchova k vhodnému využití volného času, seznámení s možnostmi trávení volného času, radost z aktivity
- vzdělávací – formou spontánních a řízených aktivit prohlubuje poznatky získané ve škole a doplňuje o další, získané při činnosti v oddělení

Za nejdůležitější považujeme udržení přátelského ovzduší ve družině, do které chodí rádi nejen žáci, ale i jejich zákonní zástupci.

VII. Personální podmínky

Vychovatelka je iniciátorem a průvodcem žáka při činnostech, které navozuje, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Vychovatelka má probouzet v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe. Má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost žáka, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy by pak měla přiměřeně oceňovat a chválit.

Vychovatelka během celého pedagogického působení rozvíjí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další rozvoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

Vychovatelka musí mít ke své práci odborné a pedagogické vzdělání: vysokoškolské, vyšší odborné nebo střední s maturitou. Povinností vychovatelky je dále se sama vzdělávat, a to prostřednictvím akreditovaných kurzů a samostudiem.

VIII. Kritéria přijímání žáků

Do ŠD jsou přijímáni žáci I. stupně školy podle věku, a to od 1. ročníku až do naplnění kapacity. Při nenaplněné kapacitě mohou navštěvovat ŠD i žáci starší.

Do ŠD jsou žáci přihlašováni písemně svými zákonnými zástupci.

V případě zájmu překračujícího kapacitu bude přihlédnuto k:

- o dojíždění žáků do školy
- o k sociálně znevýhodněnému prostředí žáků

V případě uvolnění místa bude do školní družiny přijat žák ze seznamu náhradníků.

Odhlášení ze ŠD

Odhlásit žáka ze ŠD může pouze zákonný zástupce prostřednictvím odpovídajícího tiskopisu. Dítě je odhlášeno a nehradí úplatu za zájmové vzdělávání ve školní družině od prvního dne následujícího měsíce. Chce-li zákonný zástupce přerušit docházku žáka do ŠD na měsíc a více, ohlásí to písemně alespoň 10 dní předem.

Ukončení docházky ve ŠD

Viz Vnitřní řád školní družiny.

IX. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychovatelky se řídí doporučením ŠPZ. Dále využívají individuální přístup, spolupracují s rodiči, s třídním učitelem/učitelkou, asistenty pedagoga, případně s dalšími institucemi, které mají vliv na výchovu a vzdělávání těchto žáků.

X. Délka vzdělávání ve školní družině

Vzdělávání ve školní družině končí vždy s koncem školního roku. Na následující školní rok musí být žák znovu přihlášen zákonným zástupcem.

XI. Evaluace a hodnocení

Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich pokroky. S žáky o pokrocích, kterých dosahují, vhodným způsobem hovoříme.

Vnitřní evaluace:

- průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami – vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji žáků
- hodnocení klimatu ŠD
- hodnocení realizace ŠVP

Vnější evaluace:

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a žáků – evaluační dotazník
- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

Techniky evaluace a hodnocení:

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách
- neformální povídání o činnostech v ŠD
- zpětná vazba díky bezprostředním reakcím žáků
- pozorování žáků, rozhovory s žáky a rodiči
- prezentace ŠD prostřednictvím fotodokumentace

XII. Spoluúčast rodičů

Školní družina podporuje rodinnou výchovu a pomáhá zákonným zástupcům v péči o dítě. Rodiče mají možnost podílet se na dění ve školní družině, účastnit se činnosti oddělení.

Vychovatelky informují zákonné zástupce o práci a chování žáka a o chystaných akcích v družině.

Zákonní zástupci pravidelně hradí příspěvek na provozní náklady.

Zákonní zástupci se mohou dle svých možností podílet na vedení zájmových kroužků, zajišťování materiálu a drobných oprav ve školní družině.

Vnitřní řád školní družiny, který je zveřejněn na nástěnce na chodbě v budově školy a ve vedlejší budově před místnostmi školní družiny, navazuje na školní řád. Zákonní zástupci žáka přijatého do školní družiny jsou povinni se s vnitřním řádem školní družiny seznámit a respektovat ho.

Další aktivity

- delší vycházky do okolí – Černá hora, Primátorská hráz, hřiště s pohybovými prvky u SPgŠ,
- výlety do blízkého okolí – Suchá, Nedošín, Benátky, Budislav - Vranice
- návštěva městských sportovišť s placeným vstupem (krytý plavecký bazén, bowling, kluziště)

XIII. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

1. Vychovatelka zodpovídá za bezpečnost svěřených žáků od příchodu žáka do školní družiny až po předání dítěte učiteli, zákonnému zástupci nebo do odchodu žáka z herny podle pokynů zákonných zástupců na přihlášce.

2. Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni se školním řádem, vnitřním řádem školní družiny a bezpečností při všech činnostech. Další poučení se uskuteční před každou plánovanou i mimořádnou akcí a rovněž před prázdninami. Poučení o bezpečnosti se opakuje vždy při příchodu nového žáka do oddělení.
3. Při hře vychovatelka dbá o to, aby si žáci hráli klidně, sleduje hru, předchází konfliktům. Nedovolí žákům nosit do školní družiny nebezpečné předměty nebo hračky.
4. Při tělovýchovných aktivitách vychovatelka dbá zvýšené pozornosti o bezpečnost žáků. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Bývá vždy na nejrizikovějším místě. Před zahájením cvičení vždy zkontroluje, zda je tělovýchovné nářadí v pořádku a žáci mají vhodný úbor.
5. Při pobytu žáků venku vychovatelka nedovolí dětem pohyb na průlezkách či houpačkách, kde hrozí nebezpečí úrazu. Nedovolí jim samostatné vzdálení do prostor, kam sama nevidí a kde o nich nemůže mít přehled.
6. Při vycházkách vychovatelka učí žáky chodit ve dvojicích a v zástupu tak, aby zajistila jejich bezpečnou chůzi. Chodí po chodníku, vyhýbají se frekventovaným ulicím. Vychovatelky dbají na bezpečné přecházení vozovky. Průběžně seznamují žáky s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě. Při vycházkách má první a poslední žák reflexní vestu, vychovatelka má přenosnou lékárničku a terčík.
7. Opatření při úraze:
Všechny vychovatelky jsou povinny okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úraze, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotního zařízení. Zároveň jsou povinny bezodkladně informovat ředitele školy a zákonného zástupce žáka. Každý, i drobný úraz bude zaznamenán do knihy úrazů. U úrazů, kde bylo nutné ošetření lékaře, a v případě následné nepřítomnosti žáka vyplní vychovatelka záznam o úraze.
8. V každém oddělení ŠD je k dispozici přenosná lékárnička na určeném místě pro poskytnutí první pomoci. Za doplnění jejího obsahu zodpovídá vychovatelka, která v daném oddělení pracuje.
9. Při pobytu v družině jsou žáci neustále pod dohledem vychovatelky. Výjimku tvoří pouze cesta na toaletu, kam odchází žáci s vědomím a souhlasem vychovatelky, a do šatny.
10. Vychovatelky jsou každoročně proškoleny a seznámeny s podmínkami bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

XIV. Cíle výchovně vzdělávací činnosti

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti, rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu, základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot a vést žáka k otevřené komunikaci a spolupráci.

Specifické výchovné cíle školní družiny při ZŠ Litomyšl, Zámecká 496

- rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- motivace k dobrovolnému přijetí činnosti
- iniciativa žáků, nápaditost, kreativita a samostatnost, možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu

- hodnocení snahy a výsledků činnosti žáka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady
- regenerace duševních i fyzických sil, respektování individuálních zájmů a potřeb žáků
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalení pohybových dovedností
- zařazování nových podnětů, které žáka obohacují
- schopnost využívat získané poznatky a dovednosti v praxi při řešení problémů
- podpora pozitivní představy o sobě i druhých, schopnost projevit empatii
- rozvoj schopností používat otevřenou komunikaci a spolupráci
- citlivé vnímání prostředí i přírody
- podpora schopnosti chránit si své fyzické i duševní zdraví

Překážky v uskutečňování vytčených cílů

- časová rozdílnost nástupu žáků do ŠD po vyučování
- žáci různých ročníků v jednotlivých odděleních
- kroužky zájmové činnosti
- spojování oddělení
- střídání přítomnosti žáků během jednotlivých činností
- odchody žáků domů a osobní předávání žáků rodičům
- časový prostor pro jednotlivé činnosti
- zapomnětlivost žáků - hledání částí oděvů, pomůcek apod.

XV. Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení - žák se učí s chutí, práci dokončuje, vybírá si vhodné způsoby k učení, reálně zhodnotí výsledky, pracuje samostatně - experimentuje a získané poznatky využívá v praxi.

Kompetence k řešení problémů - žák si všímá, co se děje, hledá problémy a chce je řešit (hledá různé způsoby řešení). Žák si dokáže svůj postup zdůvodnit, uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí.

Kompetence komunikativní - žák zdokonaluje schopnost formulovat své myšlenky, komunikuje se všemi přiměřeným způsobem, dokáže vyjadřovat své postoje. Žák využívá různé informační zdroje.

Kompetence sociální a personální - žák se učí plánovat, dokáže odhadnout rizika svých nápadů, samostatně rozhoduje o svých činnostech, odpovídá za svoji činnost, projevuje citlivost, empatii, rozpoznává vhodné a nevhodné chování, podílí se na příznivé atmosféře ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, je schopen respektovat druhého, vytváří si představu o sobě samém, ovládá své jednání.

Kompetence občanské - žák si uvědomuje svá práva i povinnosti, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu (dovede ji rozpoznat), dbá na své zdraví, uznává národní i cizí hodnoty, respektuje a chrání tradice, projevuje pozitivní postoj k životnímu prostředí.

XVI. Formy výchovně vzdělávací činnosti

- činnosti pravidelné - týdenní skladba zaměstnání a zájmové kroužky
- činnosti příležitostné - akce ŠD pro více oddělení (soutěže, kino, divadla, muzeum, karneval, besedy apod.)
- spontánní činnosti - volné hry, ranní družina, spontánní pohyb venku, průběžné činnosti - rozhovory apod.

Při všech činnostech využíváme zejména:

- přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky

- záměrné pozorování objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- manipulace s různými materiály a surovinami
- řešení přirozených a modelových situací
- pozorování stavu životního prostředí, jeho vlivu na život, poznávání ekosystémů
- pěstitelské a pracovní činnosti, péče o školní prostředí
- práce s literárními texty
- seznamování s kulturou místa a prostředí
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a způsobech jak se chránit

XVII. Obsah výchovně vzdělávací činnosti

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obsah:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností
- rytmické hry, hry se slovy a písmeny, hádanky
- společné diskuze, řízené i volné rozhovory, komentování zážitků
- vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na dané téma
- poslech a reprodukce pohádek a příběhů
- přednes, dramatizace, zpěv

Výstupy:

Žák:

- čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené svému věku
- reprodukuje přečtený text
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
- odlišuje pohádku, rozpočítadlo, hádanku a další literární útvary
- rozlišuje pojmy spisovatel, ilustrace, básník, divadelní představení, herec, režisér
- vyjadřuje samostatně myšlenky, nápady, pocity
- formuje vhodně otázky
- učí se nová slova a aktivně je používá
- chápe slovní vtip a humor

Rizika:

- komunikativně chudé prostředí
- málo příležitostí k samostatným řečovým projevům
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (nucení do hovoru...)
- nabídka nevhodných programů (PC i TV)
- omezený přístup ke knihám

Matematika a její aplikace

Vzdělávací obsah:

- orientace žáka v prostoru a čase, pochopení základních matematických vztahů
- osvojování matematického učiva formou her
- rozvoj prostorové představivosti a tvořivosti
- používání měrných jednotek

Výstupy:

Žák:

- rozlišuje polohu, velikost a uspořádání věcí v prostoru a čase
- orientuje se v časové a dějové posloupnosti

- používá délkové, hmotnostní a časové jednotky
- rozlišuje plošné a geometrické tvary, umí je využít
- uskuteční malý nákup
- zvládne zaplatit si obědy

Rizika:

- malá vyjadřovací schopnost
- problémy porozumění
- neovládání základních početních úkonů
- nepozornost, nesoustředěnost

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah:

- rozvoj vědomostí o světě kolem nás, seznamování s nejbližším i vzdálenějším okolím
- vytváření širších mezilidských vztahů
- rozvoj dovedností důležitých pro navazování vztahů, bezpečí ve vztazích s druhými žáky i dospělými
- vytváření společenského povědomí (někam patřit), morálních hodnot
- vytváření schopností vnímat, reprodukovat a tvořit
- osvojování poznatků - přírodovědných, vlastivědných, kulturních, historických i technických; historie, vývoj a neustálé proměny
- poznávání kladných i záporných vlivů lidské činnosti
- osvojování dovedností v péči o sebe, své okolí

Výstupy:

Žák:

- orientuje se v prostorách školy
- zařadí město Litomyšl do správného regionu
- vypráví stručnou historii města Litomyšle, regionální pověsti
- pojmenuje členy nejbližší rodiny
- komunikuje přiměřeným způsobem se svým okolím (kamarádi, učitelé, personál,...)
- je si vědom toho, že všichni lidé jsou obyvatelé jedné planety
- chrání živou i neživou přírodu
- udržuje v pořádku a čistotě místa k uložení her, hraček a pomůcek
- zvládá základy sebeobsluhy, společenského chování
- smysluplně užívá volný čas ve škole i mimo ni

Rizika:

- zahlcení velkým množstvím informací a poznatků
- neuspořádané rodinné poměry
- nedůslednost při úklidu, nedostatečná časová dotace při činnostech
- rozdílná úroveň schopností
- nevhodný příklad širšího okolí

Člověk a společnost

Vzdělávací obsah:

- dodržování základních společenských návyků ve styku s dospělými i s dětmi
- adaptace na prostředí školy, začlenění do třídy mezi své vrstevníky, respektování jejich rozdílných vlastností a schopností
- pochopení své role ve společnosti (rodina, třída...)
- utvoření základní představy o tom, co je dobře a co špatně (desatero pro děti), odmítání společensky nežádoucího chování

- úcta k práci dospělých i dětí, respektování pravidel her, vhodné zacházení s hračkami
- podíl na vytváření vkusného a estetického prostředí
- podíl na přípravě společenských akcí, soutěží a kulturního programu
- poznávání mezilidských vztahů
- získávání elementárních poznatků o místě, kde dítě žije, o ČR a její kultuře
- zachycování skutečností ze svého okolí a vyjadřování představ pomocí výtvarných dovedností a technik

Výstupy:

Žák:

- dodržuje základní společenská pravidla
- orientuje se ve škole, školní družině a jejím okolí
- chápe své postavení ve společnosti
- dodržuje školní řád a vnitřní řád školní družiny
- dodržuje desatero, odmítá negativní projevy chování (šikana, xenofobie,...)
- aktivně spolupracuje při všech činnostech
- chápe nebezpečí současné společnosti (drogy, pedofilie,...)
- poradí si v krizových situacích (autonehoda, zranění,...)
- orientuje se v místě bydliště, v okolí školy a v prostorách školy

Rizika:

- vzrůstající dětská kriminalita, záškoláctví, vliv party
- drogová problematika, gamblerství
- nevhodné působení rodiny a společnosti

Desatero pro žáky

1. Po příchodu pozdrav
2. Chceš-li něco, popros
3. Dostaneš-li, poděkuj
4. Sám nikam neodcházej
5. Neubližuj
6. Nenič
7. Nelži
8. Při odchodu se rozluč
9. Každá věc má své místo. Uklízej!
10. Nedělej jiným to, co nechceš, aby ostatní dělali tobě

Člověk a příroda

Vzdělávací obsah:

- poznávání živé a neživé přírody
- pozorování a experimentování
- příroda v různých ročních obdobích (charakteristika, rozmanitost)
- vliv přírody, ekologie na člověka a opačně
- péče o životní prostředí v každodenním životě
- kladný vztah k přírodě, tvorba a ochrana životního prostředí
- poznávání živočichů a rostlin
- vlastní činnost dětí na zlepšení životního prostředí
- poznávání přírodních zajímavostí v okolí školy a města

Výstupy:

Žák:

- rozpozná běžné rostliny, keře, stromy

- rozlišuje živočichy ve volné přírodě a domácí zvířata
- rozlišuje živou a neživou přírodu
- rozlišuje a charakterizuje roční období
- pečuje o květiny a výzdobu v oddělení a v družině
- podílí se na třídění odpadu

Rizika:

- kontakt s jedovatými rostlinami a nebezpečnými živočichy
- nedodržování pokynů vychovatelky při vycházkách a dalších činnostech
- vliv znečištění životního prostředí na člověka a celou planetu

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah:

- seznámení se základními pracovními dovednostmi z různých oblastí lidské činnosti
- seznámení s pracovními materiály a vhodnostmi jejich použití
- tvorba a rozvíjení materiálních a tvořivých schopností
- seznámení s obsahem práce rodičů a místem jejich práce

Výstupy:

Žák:

- získá základní teoretické a praktické pracovní dovednosti a návyky
- seznámení se základními pěstebními činnostmi
- zvládne jednoduché domácí práce
- rozeznává vybrané materiály, suroviny, plodiny, rostliny
- používá jednoduché nástroje, nářadí, pomůcky
- dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- získá orientaci v různých oborech lidské činnosti

Rizika:

- možnost úrazu při manipulaci s nářadím a nástroji
- nekázeň při činnostech
- nedodržení pracovních postupů a bezpečnostních pravidel

Člověk a zdraví

Vzdělávací obsah:

- získávání nových poznatků o svém těle a jeho zdraví
- seznámení se základy první pomoci
- předcházení nemocem a úrazům
- vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj pohybových dovedností
- zlepšování tělesné zdatnosti, pohybové a zdravotní kultury
- druhy sportů, historie sportu

Výstupy:

Žák:

- chápe nutnost střídání činnosti a odpočinku
- vnímá nebezpečí nakažlivých chorob
- pojmenuje části svého těla a důležité orgány
- dodržuje hygienické zásady při všech činnostech
- dodržuje pravidla běžných sportovních her

- seznamuje se s bezpečností při cvičení na náradí
- rozlišuje druhy sportu
- aktivně se zúčastňuje všech sportovních her
- posoudí vhodnost oblečení při všech činnostech
- poskytne základní první pomoc
- přivolá pomoc při úrazu

Rizika:

- nekázeň a pohyb na nevhodných místech
- nepřiměřené činnosti, náročné vzhledem k věku a schopnostem dětí
- potřeby a pomůcky nevyhovující bezpečnostním požadavkům
- nevhodné oblečení a obutí

Umění a kultura

Vzdělávací obsah:

- rozvoj uměleckých dovedností dítěte
- vytváření estetického vztahu ke kultuře a umění
- vytváření kultivovaného a sociálně pohodového prostředí
- výtvarné, hudební, hudebně pohybové a dramatické činnosti podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- setkávání s výtvarným a hudebním uměním mimo školu
- návštěvy míst a akcí, jejich hodnocení
- vyjadřování vlastních představ pomocí různých výtvarných technik
- zvládání základních hudebních dovedností vokálních i instrumentálních
- společenské chování v kulturních zařízeních

Výstupy:

Žák:

- se podílí na tvorbě vkusného prostředí v herně
- rozpozná rozdíl mezi různými výtvarnými technikami
- zvládá repertoár družinových tanečků, písniček a společenských her
- navštěvuje společně s družinou výstavy, kulturní akce přiměřené jeho věku
- zvládá samostatnou reprodukci různých podnětů

Rizika:

- práce a manipulace s nebezpečnými nástroji a materiály
- stereotypy zobrazování činností
- nevhodné typy prostředí
- negativní vlivy (televize, bulvární tisk apod.)

XVIII. Výchovně vzdělávací strategie

Příprava na vyučování

- didaktické hry
- tematické vycházky, sběr přírodnin
- kvízy, hádanky, rébusy, jazykolamy, hlavolamy, bludiště
- komunikativní kruh
- základy první pomoci, ošetření lehkého poranění, telefonní čísla tísňových linek

Pravidelná činnost

- sebeobslužná činnost
- pracovní - technická činnost: práce s papírem, přírodním materiálem, nůžkami, vytrhávání
- esteticko - výchovná činnost: hudební – poslech zpěv, hudební soutěže

hudebně pohybová – tanečky, hry na tělo
výtvarná – malba kresba, koláže
literární – četba, dramatizace

- sportovní činnosti – závodivé hry, soutěže družstev nebo jednotlivců
- přírodovědné činnosti – vycházky, besedy
- dopravní činnosti – vycházky, besedy, hry s dopravní tematikou
- společensky – prospěšné činnosti – návrhy činností, hodnocení chování, úklid

Příležitostná činnost

- návštěva muzea
- návštěva výstav
- výlety
- návštěva chovné stanice
- jarní úklid v blízkém okolí

Spontánní činnost

- klidové činnosti po obědě – např. četba na pokračování – pohádky
- relaxace na koberci
- poslech
- volné rozhovory
- individuální zájmová činnost

Odpočinková činnost

- odpočinek na koberci
- poslech
- volné rozhovory s vychovatelkou
- stolní hry
- společenské hry
- konstruktivní hry
- vyprávění
- předčítání
- vycházky, pobyty v přírodě
- hry na počítači

XIX. Obsah činností a jejich časový plán

Obsah činností a jejich časový plán je rozpracováván na jednotlivé měsíce, a to vždy na následující školní rok (jako tzv. roční plán školní družiny). Jednotlivé činnosti jsou plánovány s přihlédnutím k věku žáků a vycházejí například z událostí/svátků ročních období (Vánoce, Velikonoce, Den matek,...). Každoročně jsou zařazovány také hry, projekty a soutěže, při nichž spolupracují všechna oddělení. Hodnocení činnosti se provádí na provozních poradách. Výsledky her a soutěží po jejich skončení.

Časový plán je zveřejněn na webových stránkách oddělení školní družiny.

XX. Závěr

Ve všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem žáků, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu – snažíme se najít náhradní řešení k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám. Do měsíčního plánu zařazujeme oblíbené hry žáků, volíme aktuální témata (různé svátky, výročí, lidové tradice), dbáme na pravidelné střídání všech složek. Také žáci se mohou podílet na skladbě programu (rozhodnou společně, jakou hru si zahrají, na jaké téma budou malovat apod.). Při sestavování plánů se řídíme rozvrhem, skladbou žáků ve školní družině. Musíme také počítat se změnou programu

(onemocnění vychovatelky, změna rozvrhu hodin, návštěva divadelního představení – pozdní příchod apod.).

Ve školní družině by se měli žáci odreagovat (společenské hry, hračky, stavebnice, sportovní aktivity), odpočinout si (poslech, četba, kreslení na volné téma, prohlížení časopisů) a mohou se také zapojit do práce v nabízených zájmových činnostech či kroužcích dle svých zálib. Žáci se také podílí na výzdobě prostor školy a školní jídelny.